

BAB-1 SERASKERI

TA. V, 13

22 DEK 1957

residence of the Agha of the Janissaries, near the Süleymāniyye Mosque, to the Chief Mufti, who thus acquired a permanent establishment. This step, taken simultaneously with the creation of an Inspectorate of *wakf* to centralise the supervision and control of *wakf* revenues, prepared the way for the bureaucratisation of the 'ulamā'. Deprived of both their financial and their administrative autonomy, the 'ulamā' were gravely weakened as against the sovereign power, and were unable to resist effectively successive diminutions of their competence, authority, and status. In the course of the 19th century, they lost control of education and justice to the new Councils and Ministries created for these matters, and even the drafting of *feruās* was entrusted to a committee of legal specialists in the Chief Mufti's office. The Chief Mufti himself became a government office-holder, a minister or head of department and a member of the cabinet. Eventually a point was reached when his term of office ended automatically with the fall of the cabinet. Unlike the other ministers, he was appointed by the Sultan and not by the Grand Vizier, with whom he was theoretically equal (cf. Art. 27 of the 1876 constitution). The office however declined steadily in influence and importance, especially after the Revolution of 1908. Finally, on 3rd March 1924, the day the Caliphate was ended, the office of *Shaykh* al-Islām, which had lapsed with the Sultanate in 1922, was replaced by a department of religious affairs attached to the office of the Prime Minister in Ankara. The head of this department (*Diyanet İşleri Re'isi*) is the chief religious functionary of the Turkish Republic, with responsibility for mosques and mosque personnel, but not for *wakf*, law, or education.

Bibliography: 'İlmiyye Sālnāmesi, Istanbul 1334; Mehmed Es'ad, *Uss-i Zafer*, Istanbul 1243, 190-2 (cf. Caussin de Perceval, *Précis historique de la Destruction du Corps des Janissaires*, Paris 1833, 293); 'Abd al-Rahmān Sheref, *Ta'rikh Musāhabaları*, Istanbul 1339, 299-313; G. Jäschke, *Der Islam in der neuen Türkei*, in *WI*, n.s. i, 1951, 88 ff. (B. LEWIS)

⊕ **BĀB-I SER'ASKERI** or **SER'ASKER KAPISI**, the name of the War Department in the Ottoman Empire during the 19th century. After the destruction of the Janissaries in 1241/1826, the Agha of the Janissaries was replaced by a new commanding officer, the Ser'asker [q.v.]. The title was an old one, given to army commanders in former times. As applied by Mahmūd II, it came to connote an officer who combined the functions of commander-in-chief and minister of war, with special responsibility for the new style army. In addition, he inherited from the Agha of the Janissaries the responsibility for public security, police, fire-fighting, etc. in the capital. In a period of growing centralisation and enforced change, the police function came to be of increasing importance and the maintenance and extension of the police system one of the chief duties of the Ser'asker. In 1262/1845 the police were taken from the jurisdiction of the Ser'asker and placed under a separate department called *Zabtiyye* (see *Забтiyya*) *Mushiriyyeti*.

Mahmūd II at first lodged the Ser'askerate in the old Saray, from which a few remaining parts of the Imperial Household were transferred to the new Saray. Later, in 1282/1865, new buildings were provided for the Ser'asker and his staff. For a short time in 1297/1879-90, and then permanently in 1324/1908, the old name of Ser'askerate was replaced by Ministry of War (*Harbiyye*). These buildings

remained the seat of the Ministry until the time of the transfer of the capital to Ankara, when they were handed over to the University of Istanbul.

Bibliography: Mehmed Es'ad, *Uss-i Zafer*, Istanbul 1243, 192 ff. (cf. Caussin de Perceval, *Précis historique de la Destruction du Corps des Janissaires*, Paris 1833, 294-5); 'Abd al-Rahmān Sheref, *Ta'rikh-i Devlet-i Othmāniyye*, Istanbul 1309, ii, 475 ff.; Mehmet Zeki Pakallı, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Istanbul 1946 ff., s.v. Serasker. (B. LEWIS)

⊕ **BĀBA**, (Turkish and also Persian) "father"; in East Turkish it also denotes "grandfather" (Vambéry, *Çağat. Sprachstudien*, 240; Süleymān Efendi, *Lughāt-i diğhatay*, 66). Baba, put after the name, is used in various ways as an honorific for older men, and in Turkey it is used as a form of address even today. As part of a name, it is best known from the story of "Ali Baba and the 40 thieves" in *The Thousand and One Nights*. As a cognomen, it was used particularly in Dervish circles (e.g. Geyikli Baba, who is said to have accompanied Orkhān Beg in the siege of Brusa), and there particularly with the Bektaşī. *Akhī* Bābā [q.v.], in corrupt form also *Ahū* Baba and similar forms) was the title of *Akhī* Ewrān's [q.v.] successor in his Tekke in Kırşehir (Anatolia) and master of the leather guilds (tanners, saddlers, and shoemakers), in which he held the privilege of inducting apprentices into the guild. There was a movement of dervishes who called themselves Bābā'īs [q.v.] under the Rūm Salḍjūk Sultān Kaykhusraw II. The epithet Baba also occurs with non-religious civil servants in the ancient Ottoman Empire, e.g. Agha Babası (Barbier de Meynard, *Supplément*, i, 257), the leader of the 40 guardians (*kaptāji*) of the imperial harem, who were white eunuchs. In Iran the epithet Baba precedes the name, again frequently in the case of dervishes (e.g. the dialect poet Bābā Tāhir 'Uryān [see BĀBĀ-TĀHIR]). Occasionally, Bābā appears in its own right, e.g. a member of the *Khān* family Girāy on the Crimea, Bābā Girāy, son of Muhammad Girāy, who, after the death of his father, succeeded him as Kalgha, but was murdered six months later (929/1522); as also the Özbek prince Bābā Beg [q.v.].

As part of a place name, Bābā indicates that the place had dervish associations. Thus, for example, Bābā Dağhī [see *BARADAGHI*], in the Dobruđia, where the tomb of the famous saint Şarī Şaltık Baba is; there is another Bābā Dağhī near Denizli in Anatolia, and foothills called Bābā Burnu (formerly Assos) in western Anatolia, a part of mount Ida in Troas, at the foot of which lies the harbour Baba Limanı. In eastern Thrace there is a small town called Babaeski [q.v.].

Bibliography: Barbier de Maynard, *Supplément aux dictionnaires turcs*, s.v.; 'Ali Diewād, *Diğhrāfiyā lughātī*, 143; *Sālnāme* of Edirne (1325), 906, 980; Texier, *Asie Mineure*, 20; *IA*, ii, 165 f. (by M. Fuad Köprülü). (F. TAESCHNER)

⊕ **BĀBĀ AFDĀL AL-DĪN MUHAMMAD B. ḤUSAYN KĀSHĀNĪ** (or **KĀSHĪ**), generally called Bābā Afdāl, a Persian thinker and the author of poems in quatrains, born in Marağ near Kāshān, where he is also buried. His dates are still rather uncertain. According to Sa'īd Nafīsī he was born around 582/1186-7, or 592/1195-6, and died after 654/1256 or 664/1265-6; the date given as the date of his death by Brockelmann, II, 280, viz. Rāđjab 666/March-April 1268, is near to this. According to M. Minovī, Bābā Afdāl died considerably earlier, at the beginning of the 7th/13th century; the date of death given by

و همین آشنایی سبب شد که امیر پیش نهاد او را برای ساختن یک مسجد بپذیرد. بدین سان، شیخو در ۷۵۶ق مسجدی بزرگ ساخت و بابتی را به عنوان امام آن مسجد گمارد. عده ای از صوفیان نیز در آن مسجد بودند که به او ارادت می ورزیدند. چندی بعد که شیخو خانقاهی (مدرسه) نیز در مقابل آن مسجد ساخت، بابتی و صوفیان همگی به آن خانقاه رفتند و شمارشان افزون شد. او تا پایان عمر، سرپرستی این خانقاه را برعهده داشت و به خوبی آنجا را اداره کرد، اوقاف آنجا را رونق داد و خود نیز اموالی را وقف دانشجویان حنفی مذهب آنجا کرد (مقریزی، ۳۱۳/۲؛ ابن حجر، ابن صیرفی، همانجاها؛ ابن ایاس، بدائع، ۱(۲)۳۵۱).

سرگذشت نویسان هر یک به گونه ای فضایل علمی و اخلاقی وی را ستوده اند و از او با عنوانهایی چون امام دوران، یگانه روزگار در معقول و منقول، بلند همت و بسیار عقیف یاد کرده اند (ابن حجر، همانجا؛ ابن تغری بردی، ۳۰۲/۱؛ ابن ایاس، تاریخ، ۱(۲)۲۶۱). ستایشهایی از این دست ظاهراً چندان مبالغه آمیز نیست، چرا که وی در قاهره حرمتی عظیم و سخنی نافذ داشت، چندان که ملک ظاهر برفوق نخستین پادشاه جراسکه مصر، هرگاه از کنار خانقاه او می گذشت، درنگ می کرد تا بابتی بیرون بیاید و با سلطان گفت و گو کند. با وجود ارادت که سلطان بدو داشت، بابتی هیچ گاه خواستار منصبی در دستگاه حکومت نشد و حتی از پیش نهاد ملک ظاهر در مورد اینکه قاضی القضاة حنفیان شود، سرباز زد (ابن حجر، همانجا؛ ابن تغری بردی، ۳۰۳/۲؛ ابن صیرفی، ۱۰۲، ۱۰۹). بابتی گاه عزل و نصبهایی در خانقاه انجام می داد که موافق نظر ملک ظاهر نبود و حتی وقتی سلطان کسانی را به عنوان میانجی می فرستاد، او نمی پذیرفت. وی در ۱۹ رمضان ۷۸۶ درگذشت و در همان خانقاه به خاک سپرده شد (ابن حجر، همانجا؛ ابن تغری بردی، ۳۰۲/۱؛ ابن صیرفی، همانجا). ابن ابی حجه و شهاب بن عطار در سوگ او مرثیه هایی ستایش آمیز سرودند (ابن ایاس، بدائع، ۱(۲)۳۵۲-۳۵۳).

آثار:

الف - چاپی: *الغایة فی شرح الهدایة*، شرحی است بر *الهدایة* مرغینانی که یک بار در کلکته (۱۸۳۱م) به صورت کتابی مستقل و بار دیگر در بولاق (۱۳۱۸ق) در حاشیه فتح القدر للمعجز الفقیه ابن همام چاپ شده است.

ب - خطی: ۱. الارشاد، شرحی است بر *الفقه الاکبر ابوحنیفه* (خدیبویه، ۳/۲؛ ازهریه، ۳۳۲/۳؛ کویرلی، ۳۳۷/۱؛ آلوارت، شمه 1925)؛ ۲. *الانوار فی شرح المنار*، شرحی است بر *منار الانوار* حافظ الدین نسفی (حاجی خلیفه، ۱۸۲۴/۲؛ برای نسخه ها، نک: المنتخب، ...، ۱۶۳/۴-۱۶۴؛ دفتر، ...، ۳۵)؛ ۳. *تحفة الابرار فی شرح مشارق الانوار*، شرحی است بر *مشارق الانوار* صفانی (خدیبویه، ۲۸۰/۱؛ کویرلی، ۱۷۲/۱-۱۷۳)؛ ۴. *التقریر*، شرحی است بر *کنز الاصول* بزدوی (خدیبویه، ۲۴۱/۲؛ کویرلی، ۲۵۲/۱)؛ ۵. *حاشیة علی الکشاف*، حاشیه ای است بر *تفسیر الکشاف* زمخشری (همان، ۱۰۵/۱؛ آریری، III/67)؛ ۶. *رسالة*

مآخذ: آستان قدس ف، فهرست؛ ابن ایاس، محمد، *بدائع الزهور*، قاهره، ۱۴۰۳ق/۱۹۸۳م؛ همو، *تاریخ مصر*، بولاق، ۱۳۱۱ق؛ ابن تغری بردی، *النجوم*؛ ابن حجر عسقلانی، احمد، *انباء الغمر*، به کوشش حسن حبشی، قاهره، ۱۳۸۹ق/۱۹۶۹م؛ ابن صیرفی، علی، *نزهة النفوس و الاصدان*، به کوشش حسن حبشی، قاهره، ۱۹۷۰-۱۹۷۳م؛ ازهریه، فهرست؛ بابتی، محمد، *الغایة فی شرح الهدایة*، در حاشیه شرح فتح القدر ابن همام؛ بیروت، دار احیاء التراث العربی؛ حاجی خلیفه، کشف؛ خدیویه، فهرست؛ دارالکتب، فهرست؛ دفتر کتبخانه الحاج سلیم آغا، استانبول، ۱۳۱۰ق؛ سیوطی، بغیة الروعاء، به کوشش محمد ابوالفضل ابراهیم، قاهره، ۱۳۸۴ق/۱۹۶۴م؛ همو، لب اللباب، نسخه عکسی موجود در کتابخانه مرکز؛ ششن، رمضان، *نوادیر المخطوطات العربیة*، بیروت، ۱۹۷۵م؛ طاش کوبری زاده، احمد، *الشقائق النعمانیة*، به کوشش احمد صبحی فرات، استانبول، ۱۴۰۵ق؛ همو، *طبقات الفقهاء*، موصل، ۱۹۶۱م؛ همو، *مفتاح السعادة*، بیروت، ۱۴۰۵ق/۱۹۸۵م؛ کویرلی، خطی؛ مرعشی، خطی؛ مقریزی، احمد، *الخطوط*، بولاق، ۱۲۷۰ق؛ المنتخب من المخطوطات العربیة فی بیروت، بیروت، ۱۴۰۷ق/۱۹۸۶م؛ یاقوت، *بلدان*؛ نیز:

Ahlwardt; Arberrry; Della Vida, G. L., *Elenco dei manoscritti arabi islamici della Biblioteca Vaticana*, Vatican, 1935; GAL; GAS; Gottschalk, H. L. et al., *Islamic Arabic Manuscripts*, Birmingham, 1963; Mingana, A., *Catalogue of the Arabic Manuscripts*, Manchester, 1934; Nemoy, L., *Arabic Manuscripts in the Yale University Library*, New Haven, 1956.

ناصر گذشته

بابتی نامه، نک: بابر، *ظهیر الدین*.
بابتی، مسجد، نک: بابر، *ظهیر الدین*.

باب سرعسکری، عنوان سازمان نظامی امپراتوری عثمانی، قبل از تأسیس رسمی «نظارت حربیه» (حربیه نظارتی = وزارت جنگ). این اداره که «سرعسکری سی» نیز نامیده می شد (پاکالین، 177/III، 146/I)، محل استقرار و کار «سرعسکر»، یعنی فرمانده کل ارتش عثمانی بود که بعد از الغای سپاه ینی چری در ۱۸۲۶م تشکیل گردید (نک: ه د، اصلاح طلبی در قلمرو عثمانی؛ نیز «دائرة المعارف ...» IV/364). با الغای سازمان ینی چری، «اجاق و